

**PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 3 IM J. CH. RUBERGA
W LĘDZINACH**

ROK SZKOLNY 2019/2020

1. Wprowadzenie

„Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt 3 Ustawy Prawo oświatowe)

Wychowanie jest uczeniem się szczególnego rodzaju; uczeniem się postaw, rozwijaniem wrażliwości, odkrywaniem swoich zdolności, możliwości, mocnych stron oraz budowaniem na nich własnej tożsamości i siły. Jest też uczeniem się konstruktywnego radzenia sobie z własnymi słabościami, trudnościami i negatywnymi emocjami. Jest więc budowaniem człowieczeństwa.

Szkoła nasza uczestniczy w tym procesie poprzez stwarzanie dziecku warunków do całościowego rozwoju wszystkich sfer osobowości i udzielanie rodzinie wsparcia w wychowaniu młodego człowieka. Niezwykle ważne jest więc uzgodnienie stanowiska wychowawczego, pomiędzy szkołą a domem rodzinnym. Obie strony muszą współdziałać i wspierać się w dążeniu do wszechstronnego rozwoju dzieci oraz zapewnienia im bezpieczeństwa. Tylko ścisły kontakt domu ze szkołą i konsekwentne przestrzeganie ustalonych zasad wychowawczych, może przynieść oczekiwane efekty. Podmiotem naszych wspólnych działań jest uczeń, dlatego program wychowawczo - profilaktyczny szkoły służy dziecku i jest dostosowany do potrzeb wychowanków, a także warunków szkoły. Program stanowi ogólny zarys działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych i rodziców, a jego realizacja opracowywana jest w danym roku szkolnym. Szczegółowe plany wychowawczo – profilaktyczne dla każdego oddziału opracowują wspólnie wychowawcy uwzględniając możliwości i potrzeby zespołu klasowego na podstawie konsultacji z rodzicami i uczniami.

Poprzez działanie naszego programu wychowawczo - profilaktycznego dążymy do zintegrowania środowiska uczniów, nauczycieli i rodziców.

Podstawa prawna działań wychowawczo - profilaktycznych

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U poz. 59)
- Ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 nr 231 poz. 1375).
- Ustawą z dnia 8 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych Dz. U. 2010 Nr 81 poz. 529).
- Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2012 poz. 1356 ze zm.).
- Ustawą z dnia 24 kwietnia 2015 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2015 poz. 875)

- Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (DZ.U. z 2018r. , poz. 214)
- Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U poz. 356).
- Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r.).

Programy narodowe i krajowe

- Narodowy Program Zdrowia (na lata 2016 -2020)
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
- Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce 2014 – 2018
- Rządowy Program „Bezpieczna +”
- Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży

2. Misja

- Nasza szkoła jest szkołą nowoczesną, przyjazną uczniowi i rodzicom. Przygotowuje absolwentów nastawionych na osiągnięcie sukcesów, do samodzielnego funkcjonowania w otaczającym świecie.
- Program wychowawczy szkoły ukierunkowany jest na ucznia, jego potrzeby i umożliwia mu wszechstronny rozwój osobowości.
- Uczeń korzysta z najnowocześniejszych zdobyczy techniki informacyjnej i informatycznej, rozwija swoje zainteresowania i zdolności.
- Nad rozwojem ucznia czuwa wykwalifikowana, kompetentna, zaangażowana i odpowiedzialna kadra pedagogiczna, stosująca nowoczesne metody nauczania i wychowania.
- Rodzice są współorganizatorami życia szkoły.
- Szkoła umożliwia wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkim uczniom, wspiera rodzinę oraz uwzględnia w swoich działaniach potrzeby środowiska lokalnego.

- Szkoła docenia wkład i wysiłek każdego ucznia włożony w proces nauczania się i uczenia się na każdym przedmiocie.

3. Wizja

Nasza szkoła jest bezpieczna otwarta, kreatywna i wspierająca rozwój talentów.

4. Model absolwenta

Chcemy aby nasz absolwent:

- Miał uporządkowany system wartości.
- Umiał współpracować w grupie.
- Potrafił korzystać z różnych źródeł wiedzy.
- Wierzył w swoje możliwości.
- Był wyposażony w rzetelną wiedzę, pozwalającą mu na kontynuowanie edukacji na wyższym szczeblu.
- Był samodzielny, uczciwy, odpowiedzialny.
- Był kreatywny w twórczym podejściu do rozwiązywania problemów wychodząc poza schematyczność myślenia i działania.
- Promował prospołeczne wartości i aktywnie uczestniczył w życiu społecznym.
- Znał swoje słabe i mocne strony.
- Rozumiał potrzebę pielęgnowania tradycji.
- Był wrażliwy, ma poczucie empatii i szacunku dla odmienności.
- Doceniał wartość rodziny i swoje w niej miejsce.
- Znał i szanował polskie dziedzictwo kulturowe.
- Był otwarty na europejskie i światowe wartości kultury.
- Potrafił dbać o własne zdrowie fizyczne i psychiczne.
- Potrafił konstruktywnie rozwiązywać konflikty

- Umie odnaleźć się w współczesnym świecie
- Miał poczucie własnej godności
- Potrafił planować własny rozwój
- Potrafił wyrażać swoje potrzeby uczucia i opinie z zachowaniem szacunku dla siebie oraz innych osób.

5. Zostały wybrane wartości społeczności szkolnej

Spośród pytań skierowanych do społeczności szkolnej w ramach ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego znalazły się pytania dot. wartości. Ankietowani uczniowie, rodzice, nauczyciele oraz pracownicy niepedagogiczni wybrali następujące wartości dla nich najważniejsze:

WYZNAWANE WARTOŚCI			
UCIŚNIOWIE	RODZICE	NAUCZYCIELE	PRACOWNICY NIEPEDAGOGICZNI
nie	nie		ie
ość		ie	rodzinne
	iedliwość	rodzinne	
iedliwość	ncja	praca/prawdziwa przyjaźń	wny stosunek do ludzi
	ość	nek do siebie	praca

6. Diagnoza sytuacji wychowawczej

W bieżącym roku szkolnym dokonywana była bieżąca ewaluacja programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły wśród społeczności uczniowskiej na podstawie:

- analizy I i II półrocza,
- bieżących obserwacji uczniów przez wychowawców, nauczycieli i pracowników niepedagogicznych,
- wniosków w ewaluacji wewnętrznej w zakresie obszarów: uczniowie są aktywni, funkcjonowanie szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,
- zaleceń z realizacji planu wspomaganie szkoły.
- Analizy dokumentacji pedagog/psychologa szkolnego

Po dokonanej analizie dokumentacji szkolnej należy uwzględnić następujące wnioski do dalszej pracy na przyszły rok szkolny 2019/2020:

- Integracja społeczności szkolnej i klasowej celem eliminacji wykluczenia, poprawy relacji rówieśniczych oraz minimalizacji niewłaściwych zachowań. Poprzez angażowanie uczniów w różnego typu organizowane akcje wychowawcze na terenie szkoły, imprezy szkolne oraz zajęcia indywidualne jak również grupowe w klasach,
- Praca nad poprawą dyscypliny w klasach poprzez zawieranie kontraktów klasowych, współpracę z rodzicami oraz konsekwentne przestrzeganie regulaminów szkolnych,
- Monitorowanie frekwencji wśród uczniów celem wykluczenia wagarowania oraz ucieczek z lekcji,
- Wyrównywanie różnicy poziomów w nauczaniu poprzez zindywidualizowany dobór metod dostosowany bezpośrednio do ucznia i jego potrzeb,
- Rozpoznawanie rzeczywistych potrzeb uczniów, ich zainteresowań oraz wsparcia ich oczekiwań poprzez rozbudowę zajęć pozalekcyjnych i dodatkowych aktywności, w tym w obszarze wolontariatu.
- Konieczne jest dalsze szkolenie nauczycieli kierunkowych w technikach uczenia, zwłaszcza dostosowanego do cyfrowego pokolenia doby obecnej oraz w obszarze oceniania kształtującego, wspierającego progres uczniów informacją zwrotną nakierowaną na indywidualne błędy oraz potknięcia.
- Wprowadzenie systemu motywowania uczniów przy wykorzystaniu nowatorskich technik motywacyjnych oraz wprowadzenia działań wolontariatu np. koła samokształceniowe czy organizacja pomocy koleżeńskiej,
- Wzmocnić współpracę z samorządem uczniowskim w celu organizacji różnych przedsięwzięć, angażujących społeczność uczniowską do różnych aktywności, proponowanych przez samych uczniów,

- Należy w szerszym zakresie informować rodziców oraz uczniów o działaniach podejmowanych przez szkołę oraz włączać rodziców w działania podejmowane przez szkołę,
- Współpraca z organizacjami, instytucjami i organami środowiska lokalnego powinna być kontynuowana i rozszerzana w następnych latach,
- Należy przedstawiać rodzicom plany i wskazówki dotyczące pracy z dzieckiem w szkole i w domu poprzez indywidualne rozmowy i bieżące określanie pojawiających się problemów.
- Należy zadbać o stworzenie lepszych warunków do realizacji podstawy programowej głównie w zakresie:
  - przygotowania uczniów do właściwego odbioru i wykorzystywania mediów
  - rozwijania uczniowskich zainteresowań
  - wyposażenia sal w środki dydaktyczne i urządzenia TiK
  - dostosowania sal do liczebności uczniów

Powyższe wnioski należy uwzględnić przy tworzeniu planu działań wychowawczo – profilaktycznych na rok szkolny 2019/2020 oraz utworzyć System Motywowania Uczniów i Dekalog Ucznia jako osobnego dokumentu włączonego do realizacji zadań wychowawczo – profilaktycznych. Informacja o nowym dokumencie musi znaleźć się w Statucie Szkoły.

Na podstawie art. 60 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148) ustalono następujące kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2019/2020:

1. Profilaktyka uzależnień w szkołach i placówkach oświatowych.
2. Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych.
3. Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.
4. Rozwijanie kompetencji matematycznych uczniów.
5. Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego.
6. Tworzenie oferty programowej w kształceniu zawodowym. Wdrażanie nowych podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.

Występowanie czynników chroniących i czynników ryzyka

CZYNNIKI CHRONIĄCE:

- Duży poziom zadowolenia ze swojego środowiska (szkoły, dzielnicy) oraz poziomu bezpieczeństwa w szkole.
- Zadowolenie uczniów z kontaktów rówieśniczych oraz sposobu traktowania przez nauczycieli.
- Dobry kontakt uczniów z wychowawcami.
- Pozytywna atmosfera w domach rodzinnych uczniów oraz dobry kontakt z osobami bliskimi.
- Znajomość zasad zdrowego stylu życia.
- Nastawienie dużej grupy uczniów na pomoc drugiemu człowiekowi i relacje społeczne.
- Niska częstotliwość i zasięg występowania zachowań ryzykownych.
- Aktywność poznawcza i ciekawość świata u uczniów
- Zaangażowanie uczniów w życie klasy, szkoły i środowiska w którym mieszkają.
- Dobra atmosfera panująca w szkole
- Wysoki poziom współpracy między podmiotami szkoły
- Ochrona sieci komputerowej poprzez zamieszczanie poprawnych danych.

CZYNNIKI RYZYKA:

- Spora grupa uczniów wychowuje się w rodzinach niepełnych lub trudnej sytuacji materialnej.
- Narażenie na zagrażające i niewłaściwe treści w cyberprzestrzeni.
- Niska frekwencja uczniów
- Niska motywacja do nauki.
- Specyficzne trudności związane z deficytami rozwojowymi.
- Brak umiejętności społecznych (empatia, komunikacja).
- Brak umiejętności radzenia sobie z problemami.
- Przejawy agresji i przemocy psychicznej

- Problem integracji w klasach

7. Cel główny

Wspieranie ucznia we wszechstronnym rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Natomiast celem oddziaływań profilaktycznych podejmowanych w naszej szkole jest chronienie uczniów przed zagrożeniami środowiskowymi oraz pomoc w sytuacjach kryzysowych.

8. Cele szczegółowe

- Wspomaganie uczniów w motywacji do pozytywnej zmiany.
- Inicjowanie działań i wzmacnianie prawidłowych postaw i zachowań oraz poczucia bezpieczeństwa.
- Zapewnienie bezpiecznych i przyjaznych warunków sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi ucznia
- Kształtowanie postaw prospołecznych oraz systemu pozytywnych wartości u uczniów
- Kształtowanie postawy opartej o zasady zdrowego stylu życia
- Rozwijanie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych sprzyjających dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu uczniów
- Wspieranie rodziców i nauczycieli w podejmowaniu zadań związanych z wychowaniem
- Zapobieganie zachowaniom ryzykownym
- Wsparcie w sytuacjach kryzysowych i minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych.

9. Strategia wychowawczo – profilaktyczna szkoły

Opisana poniżej strategia zakłada wspieranie uczniów w rozwoju we wszystkich sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej oraz wykorzystanie strategii profilaktycznych: informacyjnej, edukacyjnej, alternatyw, wczesnej interwencji, zmian środowiskowych i zmian przepisów poprzez działania adresowane do uczniów (U), rodziców (R), nauczycieli (N) i pracowników niepedagogicznych (PN).

Cele szczegółowe	Treści wychowawczo – profilaktyczne	Adresaci
------------------	-------------------------------------	----------

	Zadania <i>(zgodnie z podstawą programową)</i>	Działania	U	R	N	PN
Podnoszenie poczucia bezpieczeństwa uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> Przypomnienie uczniom regulaminów dotyczących zasad zachowania bezpieczeństwa w szkole i poza nią 	<ul style="list-style-type: none"> lekcje wychowawcze, lekcje przedmiotowe z zakresu zasad zachowania się na lekcjach, rozmowy z pedagogiem, psychologiem 	+	+	+	+
		<ul style="list-style-type: none"> Monitorowanie frekwencji uczniów 		+	+	
Niwelowanie zachowań agresywnych.	<ul style="list-style-type: none"> Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym 	<ul style="list-style-type: none"> lekcje wychowawcze, przedstawienia profilaktyczne, konkursy, prelekcje 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> zawieranie kontraktów dot. zasad zachowania w szkole 	+	+		
	<ul style="list-style-type: none"> Doskonalenia umiejętności radzenia sobie z własną i cudzą agresją 	<ul style="list-style-type: none"> rozmowy interwencyjne ze sprawcami przemocy, wyciąganie wobec nich wcześniej ustalonych konsekwencji, zawieranie kontraktów motywujących do zmiany zachowania, rozmowy z rodzicami, rozmowy z instytucjami pomocowymi, bieżąca obserwacja uczniów sprawiających problemy wychowawcze oraz współpraca z gronem pedagogicznym w celu 	+	+	+	+

		rozwiązywania sytuacji problemowych.				
Profilaktyka uzależnień wśród społeczności szkolnej	<ul style="list-style-type: none"> Uświadamianie uczniom negatywnych skutków nałogów 	<ul style="list-style-type: none"> Lekcje wychowawcze, gazetki szkolne, przedstawienia profilaktyczne, konkursy 	+			
	<ul style="list-style-type: none"> Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. 	<ul style="list-style-type: none"> Współpraca z instytucjami pomocowymi 		+	+	
		<ul style="list-style-type: none"> Rozmowy wspierające i dyscyplinujące z uczniami prowadzone przez pedagoga/psychologa szkolnego 	+	+	+	
	<ul style="list-style-type: none"> Uświadamianie uczniów zasad bezpiecznego serfowania po sieci 	<ul style="list-style-type: none"> Lekcje przedmiotowe z informatyki, przedstawienia profilaktyczne 	+	+	+	+
Kształtowanie umiejętności respektowania podstawowych norm społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania się w szkole i poza nią. 	<ul style="list-style-type: none"> zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju; 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> rozmowy z uczniami na temat poprawnego zachowania się w szkole i poza nią; 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> utrwalanie form grzecznościowych „dziękuję, przepraszam i proszę” pogadanki n/t kultury osobistej w czasie zajęć edukacyjnych; 	+			

		<ul style="list-style-type: none"> • konsultacje z rodzicami, wychowawcami i nauczycielami na temat uczniów sprawiających problemy wychowawcze; 		+	+	
Rozwijanie integracji grupy i poczucia przynależności do niej oraz kształtowanie prawidłowych relacji rówieśniczych.	<ul style="list-style-type: none"> • Integracja społeczności klasowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja zespołu klasowego • Ustalenie zasad zachowania się i współpracy w klasie 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> • Przypomnienie podstawowych praw dziecka 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> • Wspólne przygotowywanie uroczystości klasowych, wspólne wyjazdy wyjścia i wycieczki 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja pomocy koleżeńskiej 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie do dbałości o estetykę sal 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> • pozostających pod opieką klas i wychowawców 	+			
	<ul style="list-style-type: none"> • Integracja społeczności szkolnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Wybory do samorządu uczniowskiego oraz opracowanie zakresu samorządu 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> • Aktywny udział uczniów w życiu szkoły 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentowanie życia szkoły 	+			

		<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki na lekcjach na temat ciekawych zawodów. • Projekt „Pomocne rączki” 	+				
Aktywizacja rodziców w życie szkoły	<ul style="list-style-type: none"> • Współdziałanie z rodzicami w procesie wychowawczym i dydaktycznym 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnictwo w tworzeniu programu wychowawczo – profilaktycznego • Zapoznanie rodziców z obowiązującymi dokumentami w szkole 		+			
		<ul style="list-style-type: none"> • pomoc rodziców w organizacji imprez szkolnych; 		+			
		<ul style="list-style-type: none"> • uczestnictwo rodziców w procesie dydaktycznym uczniów 		+			
		<ul style="list-style-type: none"> • pedagogizacja rodziców 		+			
Rozróżnia dobre i złe postępowanie w oparciu o system wartości i zasady kulturalnego zachowania	<ul style="list-style-type: none"> • Poszanowanie dla innych kultur i tradycji oraz zapobieganie dyskryminacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja akcji charytatywnych i zbiórek 	+	+	+	+	
		<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki na lekcjach, akcje wychowawcze 	+				
	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki na lekcjach wychowawczych, rozmowy z pedagogiem i psychologiem szkolnym, lekcje sarviw vivre 	+				

Zapoznanie z tradycjami swojego miasta, regionu i kraju oraz kultury innych państw	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie patriotyzmu lokalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • imprezy i konkursy upowszechniające wiedzę o regionie, szkole 	+			
	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postaw patriotycznych oraz szacunku do tradycji narodu i państwa 	<ul style="list-style-type: none"> • akademie szkolne, konkursy, projekty 	+			
Podejmowanie działań wpływających na własny rozwój i ciekawość świata	<ul style="list-style-type: none"> • Wspomaganie rozwoju zainteresowań, poznawania świata, korzystania z dostępnych źródeł informacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • zachęcanie do korzystania z biblioteki oraz księgozbioru, projekty organizowane w bibliotece, monitorowanie wyników czytelnictwa, prowadzenie zajęć z edukacji czytelniczej i medialnej, • udział w zajęciach świetlicowych, w 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> • zajęciach dodatkowych pozalekcyjnych rozwijających zdolności uczniów 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> • udział w konkursach przedmiotowych 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania z osobami wykonującymi ciekawe zawody, zajęcia ukierunkowujące wybór zawodu • Rozwiniąć współpracę z rodzicami 	+			
Promowanie zdrowego stylu życia wśród uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka zdrowotna 	<ul style="list-style-type: none"> • prelekcje i pogadanki na temat podstawowych zasad; racjonalnego odżywiania się, przeciwdziałanie nadwadze i otyłości, 	+	+	+	+

		<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki n/t kultury i higieny osobistej, • realizacja projektów edukacyjnych i związanych z nimi akcji; 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> • spacer i lekcje w terenie, • spotkania z pielęgniarką szkolną • udział uczniów w zawodach sportowych, 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki na godzinach wychowawczych na temat bezpiecznego organizowania zabaw; • zapoznanie uczniów z zasadami udzielania pierwszej pomocy. 	+			
	<ul style="list-style-type: none"> • Promocja zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć tematycznych na godzinach wychowawczych w klasach kształtujących poczucie własnej wartości u uczniów; • przeprowadzanie rozmów wspierających; • pogadanki na temat radzenia sobie ze stresem; 	+			
Kształtowanie nawyku dbałości o otoczenie i odpowiedzialności za środowisko naturalne	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postaw proekologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje tematyczne; • gazetki tematyczne; • udział uczniów w konkursach wewnątrzszkolnych i zewnątrz-szkolnych; 	+			
		<ul style="list-style-type: none"> • realizacja projektów edukacyjnych i związanych z nimi akcji; • kontynuacja współpracy z organizacjami ekologicznymi oraz firmami proekologicznymi; 	+			

		<ul style="list-style-type: none"> • zbiórka surowców wtórnych; • troska o ład i porządek w szkole i w klasie. 	+	+	+	+
--	--	--	---	---	---	---

10. Realizowane programy wychowawczo – profilaktyczne w miarę możliwości i potrzeb szkoły rekomendowanych oraz autorskie programy

- Innowacja pedagogiczna ABC Bezpiecznego Ucznia,
- Innowacja pedagogiczna W świecie Sensoplastyki,
- Innowacja pedagogiczna Koduj dla Łędzin,
- Innowacja pedagogiczna Odyseusze Kodowania,
- Innowacja pedagogiczna Bezpiecznie zdrowo i kolorowo,
- Projekty i programy realizowane na terenie szkoły: Bezpieczna przerwa, Pomocne rączki, SP3 dla Łędzin, Świetlicowa akademii sztuki,

11. Współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi szkołę

- Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną
- Współpraca z instytucjami pomocowymi w obrębie naszego województwa
- Współpraca z instytucjami Kulturowymi w mieście: Miejski Ośrodek Kultury, Sala widowiskowo – kinowa Piast
- Współpraca z ośrodkiem METIS i innymi instytucjami wspierającymi działania opiekuńczo – wychowawcze

12. Tryb postępowania w sytuacjach trudnych określony jest w procedurach szkolnych. (zał. Nr. 1)

13. Ewaluacja

W procesie ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego udział biorą uczniowie, rodzice, nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni. Monitoring i ewaluację programu przeprowadza pedagog i psycholog szkolny wraz z członkami zespołu programu. Po każdym zakończeniu roku szkolnego plan Programu Wychowawczo - Profilaktycznego może być modyfikowany w zależności od wniosków wynikających z ankiet ewaluacyjnych. Metody ewaluacji są następujące;

- Obserwacje i oceny zachowania.
- Obserwacja dokonań ucznia.
- Ankiety.
- Analiza wpisów do dziennika, dokumentów.
- Rozmowy z rodzicami, wychowawcą, z dziećmi.
- Diagnozowanie potrzeb uczniów, rodziców i środowiska szkolnego – wnioski i opinie,
- Monitorowanie zeszytów uwag,
- Analiza dokumentacji pedagoga, psychologa, wychowawcy
- Konsultacje, rozmowy z nauczycielami, wychowawcami i pracownikami szkoły
- Konsultacje z Radą Rodziców i Samorządem Uczniowskim.

Plan realizacji działań wychowawczo – profilaktycznych szkoły na rok szkolny 2019/2020

Sfery wspomaganie ucznia	Obszar	Treści wychowawczo - profilaktyczne		Adresaci				Realizator	Terminy
		Zadania <i>(zgodnie z podstawą programową)</i>	Działania	U	R	N	PN		
SFERA FIZYCZNA	Zdrowie: Edukacja zdrowotna	Propagowanie zdrowego stylu życia	☐ Tematy dot. zdrowego żywienia na lekcjach przedmiotowych z przyrody, biologii i edukacji wczesnoszkolnej. ☐ Akcja ogólnopolska – śniadanie daje moc, Owoce i	+		+		Wychowawcy klas, nauczyciele	Rok szkolny

			<p>warzywa w szkole, Szklanka mleka,</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wspólne śniadanie w klasie na przerwie śniadaniowej ☐ pogadanki n/t kultury i higieny osobistej „Między nami kobietkami”, ☐ Zajęcia dla uczniów z zasad udzielania pierwszej ☐ Zajęcia w klasach 8 z Edukacji dla Bezpieczeństwa 						
		Kształtowanie postaw dbania o środowisko naturalne	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Opracowanie i wdrożenie projektów edukacyjnych i związanych z nimi akcji „Sprzątanie świata”, „Światowy Dzień według harmonogramu. ☐ Opracowanie i wdrożenie programu SP3 dla Łędzin ☐ Lekcje i pogadanki tematyczne ☐ Gazetki tematyczne ☐ Zbiórka surowców wtórnych: makulatura, baterie, zużyte telefony komórkowe, itp 	+		+		Wychowawcy klas, nauczyciele	Rok szkolny
		Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu	<ul style="list-style-type: none"> ☐ spacer i lekcje w terenie, ☐ udział uczniów w zawodach sportowych, 	+		+		Wychowawcy klas, nauczyciele	Rok szkolny

			☐ udział w lekcjach wychowawczych dot. tematyki sposobów spędzania wolnego czasu.						
SFERA PSYCHICZNA	Bezpieczeństwo: Ochrona zdrowia psychicznego i profilaktyka zachowań ryzykownych/problemowych	Zapoznanie uczniów i rodziców z regulaminami szkoły	☐ Zapoznanie ze Statutem Szkoły, Programem Wychowawczo-Profilaktycznym, Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania, Przedmiotowymi Zasadami Oceniania, i procedurami obowiązującymi w szkole. Organizowanie spotkań ze specjalistami w celu zaznajomienia uczniów z prawem oraz skutkami jego naruszania. ☐ Konsekwentne reagowanie na przejawy agresji i niewłaściwego zachowania. ☐ Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. ☐ zapoznanie z regulaminami BHP; ☐ Postępowanie według procedur szkolnych	+	+	+	+	Dyrektor, wychowawcy klas, nauczyciele	Wrzesień Cały rok szkolny

			<ul style="list-style-type: none"> ☐ utrwalanie wprowadzonych zasad, obowiązujących w szkole: ☐ ustawianie się parami przed wejściem do klasy i przed wyjściem na przerwę, ☐ ruch prawostronny, ☐ układanie plecaków pod salami w tzw. pociąg ☐ opieka nad uczniami w czasie przerw poprzez pełnienie dyżurów przez nauczycieli oraz pomoc pracowników niepedagogicznych ☐ przeprowadzenie próbnego alarmu przeciwpożarowego ☐ prowadzenie zajęć wychowania komunikacyjnego dla klas IV w ramach lekcji techniki ☐ zajęcia z edukacji dla bezpieczeństwa w klasach 8 ☐ zorganizowanie egzaminu na kartę rowerową ☐ edukacja w zakresie zasad uczestnictwa w ruchu drogowym przez pieszych i pojazdy mechaniczne uczniów klas I – akcja Bezpieczna droga do szkoły 						
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

		Poznanie swoich mocnych stron i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych	☐ Udział w konkursach klasowych, szkolnych i poza szkolnych ☐ pogadanki na zajęciach zintegrowanych i zajęciach z wychowawcą ☐ Włączanie rodziców w rozwiązywanie trudnych sytuacji wychowawczych	+		+		Wychowawcy i nauczyciele	Cały rok szkolny
		Informowanie rodziców o formach pomocy proponowanych przez instytucje pomocowe w mieście	☐ Organizowanie spotkań pedagogizujących dla rodziców związanych z problemami i zagrożeniami współczesnej młodzieży. ☐ Pedagogizacja rodziców podczas wywiadówek. ☐ Kierowanie uczniów na badania do PPP. ☐ Zapewnienie pomocy w nauce (zajęcia uwzględniające potrzeby uczniów, rewalidacyjne, specjalistyczne). ☐ Stworzenie uczniom możliwości uczestniczenia w kołach zainteresowań oraz organizacjach działających na terenie szkoły.		+			Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele	Cały rok szkolny

		Aktywizowanie rodziców w życie i proces dydaktyczny uczniów	☐ Wybór trójek klasowych i Rady Rodziców ☐ Zatwierdzenie programu wychowawczo – profilaktycznego przez Radą Rodziców ☐ Zapoznanie rodziców z obowiązującymi dokumentami w szkole na pierwszym zebraniu ☐ Uczestnictwo rodziców w cyklicznych spotkaniach organizowanych przez szkołę- wywiadówki, konsultacje, rozmowy indywidualne i spotkania z wychowawcą, pedagogiem i psychologiem- włączanie rodziców w rozwiązywanie problemów wychowawczych oraz dydaktycznych uczniów ☐ Pedagogizacja rodziców poprzez aktualizację gazetek o tematyce wychowawczej i zagrożeń współczesnego świata ☐ Pomoc rodziców w organizacji imprez klasowych i szkolnych		+			Wychowawcy , nauczyciele	Cały rok szkolny
		Wspieranie uczniów o różnych potrzebach edukacyjnych	☐ Realizacja zaleceń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.			+		Wychowawcy , nauczyciele,	Cały rok szkolny

			<p>Dostosowanie metod pracy do potrzeb uczniów. Prowadzenie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, uwzględniających potrzeby uczniów, socjoterapeutycznych, logopedycznych i gimnastyki korekcyjnej – dla uczniów</p> <p>ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Orientacja w sytuacji materialnej rodzin uczniów, konsultowanie z pracownikami socjalnymi MOPS. ☐ Monitorowanie uczestnictwa dzieci w zajęciach organizowanych przez szkołę. ☐ prowadzenie bieżącego monitoringu uczniów pod względem zachowania i relacji rówieśniczych na terenie szkoły 					pedagog, dyrektor	
		<p>Dostarczenie uczniom wiedzy o szkodliwości używek: palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. ☐ Realizacja programów z Stacji Sanitarno – 	+		+		Dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, pedagog	Cały rok szkolny

			<p>Epidemiologicznej w Tychach dot. profilaktyki uzależnień</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Lekcje wychowawcze, lekcje przedmiotowe biologia, przyroda i chemia ☐ pogadanki na godzinach wychowawczych na temat uzależnień od używek (nikotyna, alkoholizm, narkomania) ☐ współpraca z: Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną, Powiatową Komendą Policji; ☐ Współpraca z gronem Pedagogicznym przy tworzeniu i udostępnianiu materiałów związanych z sytuacjami problemowymi ☐ udział uczniów w akcji profilaktycznej „Uzależnieniom mówimy NIE” 						
		Uświadamianie uczniów zasad bezpiecznego serfowania po sieci	<ul style="list-style-type: none"> ☐ lekcje wychowawcze i inne zajęcia edukacyjne dotyczące właściwego wykorzystania mediów; ☐ Udział w projekcie Tydzień Bezpiecznego Internetu 	+		+		Wychowawcy, nauczyciele	Cały rok szkolny październik
		Monitorowanie frekwencji uczniów	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Bieżący monitoring frekwencji uczniów – konsultacje z wychowawcami, nauczycielami i rodzicami, 	+	+	+	+	Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele	Cały rok szkolny

			☐ Spisywanie kontraktów z uczniami i rodzicami, ☐ Wysyłanie pisma do Sądu o wgląd w sytuację rodziny,						
		Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego.	☐ Udział uczniów w zajęciach rozwijających i kształtujących kreatywność, przedsiębiorczość ☐ rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli poprzez lekcje przedmiotowe z informatyki oraz szkolenia własne nauczycieli ☐ realizacja innowacji pedagogicznych i projektów szkolnych ☐ udział uczniów klas 8 w zajęciach rozwijających kreatywność „zawody przyszłości”	+				Wychowawcy , nauczyciele	Cały rok szkolny
SFERA INTELEKTUALNA	Wiedza, umiejętności, kompetencje	Podejmowanie działań wpływających na własny rozwój i ciekawość świata	☐ udział w zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego w klasach 7 i 8 ☐ pogadanki z zakresu orientacji zawodowej na zajęciach edukacji wczesnoszkolnej i zajęciach z wychowawcą ☐ udział uczniów w kołach zainteresowań	+				Wychowawcy , nauczyciele	Cały rok szkolny

			☐ zachęcanie uczniów do udziału w konkursach						
		Rozwijanie kompetencji matematycznych u uczniów	☐ Udział uczniów w konkursach matematycznych klasowych, szkolnych i pozaszkolnych ☐ udział uczniów w zajęciach rozwijających kompetencje matematyczne	+				Wychowawcy , nauczyciele	Cały rok szkolny
		Rozwijanie kompetencji kluczowych u uczniów	☐ Rozwijanie kompetencji kluczowych podczas zajęć „Co dwie głowy ...”	+				Wychowawcy , nauczyciele	Cały rok szkolny
		Motywowanie uczniów do nauki	☐ Realizacja założeń „Programu motywowanie uczniów” ☐ Wykorzystanie przez nauczycieli zróżnicowanych aktywizujących metod nauczania ☐ Stwarzanie możliwości do korzystanie z różnych źródeł informacji	+		+		Wychowawcy , nauczyciele	Cały rok szkolny
SFERA SPOŁECZNA	Relacje Kształtowanie postaw społecznych	Integracja społeczności klasowej i szkolnej	<ul style="list-style-type: none"> Integracja zespołu klasowego poprzez gry i zabawy na zajęciach opiekuńczych oraz na godzinach wychowawczych bądź lekcjach wychowawczych 	+				Wychowawcy , nauczyciele, wychowawcy świetlicy, pedagog,	Cały rok szkolny

			<ul style="list-style-type: none"> • Wybory do samorządu klasowego • Organizowanie imprez i uroczystości klasowych według kalendarza imprez klasowych, • Dbanie o estetykę sal poprzez ukwiecenie, aktualizację gazetek, wybór dyżurnych. • Organizowanie pomocy koleżeńskiej • Prowadzenie zajęć profilaktyczno – wychowawczych przez pedagoga i psychologa szkolnego metodami aktywnymi • Organizacja i udział w uroczystościach szkolnych według kalendarza imprez szkolnych • Zamieszczanie informacji z życia szkoły na stronie Internetowej, Facebooku, ,prowadzenie kroniki szkolnej 						
		Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania się w szkole i poza nią.	☐ Przypomnienie uczniom praw i obowiązków ucznia, oraz Deklaracji Praw Człowieka na zajęciach	+				Dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, pedagog, bibliotekarze,	Cały rok szkolny

			<p>edukacji wczesnoszkolnej i godzinach wychowawczych</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Zapoznanie uczniów z obowiązującą dokumentacją szkoły statutem, programem wychowawczo-profilaktycznym szkoły, PZO, WSO ☐ Tworzenie regulaminu klasowego i podpisanie kontraktu z uczniami na zajęciach edukacji wczesnoszkolnej i godzinach wychowawczych ☐ Przestrzeganie Dekalogu ucznia ☐ Zapoznanie uczniów z ceremoniałem szkoły ☐ Stosowanie ceremoniału podczas uroczystości szkolnych 					wychowawcy światlicy	
		Niwelowanie zachowań agresywnych	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Rozmowy z uczniami na temat poprawnego zachowania się w szkole i poza nią w ramach zajęć zintegrowanych i godzin wychowawczych ☐ Omawianie na bieżąco zaistniałych na terenie klasy i szkoły niewłaściwych zachowań uczniów, ☐ Indywidualne rozmowy z uczniami na temat 	+				Dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, pedagog, bibliotekarze, wychowawcy światlicy	Cały rok szkolny

			<p>niewłaściwego zachowania się Rozmowy wspierające i dyscyplinujące z uczniami.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia agresji (lekcje wychowawcze); ☐ Współpraca wychowawców z nauczycielami świetlicy, pedagogiem, psychologiem oraz nauczycielami biblioteki - omawianie niewłaściwych zachowań uczniów ☐ Reagowanie na używanie wulgaryzmów wśród uczniów – wpisywanie adnotacji w zeszycie uwag, informowanie rodziców – działania zgodnie z procedurą 						
SFERA AKSJOLOGICZNA	Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	Poszanowanie dla innych kultur i tradycji oraz zapobieganie dyskryminacji	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Organizacja akcji charytatywnych i zbiórek według kalendarza :Góra Grosza, WOŚP, Wolontariat – współpraca z samorządem szkolnym, akcje zbierania nakrętek ☐ Pogadanki na lekcjach przedmiotowych ☐ pogadanki w ramach lekcji z wychowawcą na temat tolerancji, równouprawnienia, rasizmu, szowinizmu, ksenofobii itp. 	+				Wychowawcy , nauczyciele,	Cały rok szkolny

			☐ Akcje wychowawcze według kalendarza imprez szkolnych						
		Szanowanie tradycji swojego miasta, regionu, kraju oraz kultury innych państw Europy i Świata.	☐ Imprezy i konkursy upowszechniające wiedzę o regionie, szkole: ☐ spotkania z ciekawymi mieszkańcami Łędzin ☐ udział w Dniach Łędzin ☐ udział w projektach organizowanych przez MOK ☐ pogadanki o patronie szkoły J. Ch. Rubergu; -wyjścia na cmentarz ☐ Współpraca ze środowiskiem lokalnym	+				Wychowawcy , nauczyciele,	Cały rok szkolny
		Wspomaganie rozwoju zainteresowań, poznawania świata, korzystania z dostępnych źródeł informacji.	☐ Prowadzenie zajęć z edukacji czytelniczej i medialnej: ☐ Pasowanie na czytelnika ☐ Konkursy literackie ☐ Wystawy tematyczne ☐ Pogadanki na temat korzyści płynących z czytania ☐ Konkursy recytatorskie ☐ Udział uczniów w różnych kołach zainteresowań	+				Wychowawcy , nauczyciele,	Cały rok szkolny

			organizowanych przez szkołę ☐						
		Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych.	☐ Udział uczniów w konkursach przedmiotowych historycznych, ☐ Udział w akcjach wychowawczych o tematyce historycznej	+				Nauczyciele historii, języka polskiego, WOS	Cały rok szkolny